

SOORTGERICHT ONDERZOEK STEENUIL & KLEINE MARTERACHTIGEN

WOONLOCATIE CHRISTINASTRAAT MIDDELRODE

Opdrachtgever:

Projectnr:

Datum:

Ruimte voor ruimte CV

RVR002

10 oktober 2022

SOORTGERICHT ONDERZOEK STEENUIL & KLEINE MARTERACHTIGEN

WOONLOCATIE CHRISTINASTRAAT MIDDELRODE

Opdrachtgever: Ruimte voor ruimte CV
Projectnr: RVR002
Rapportnr: 20220816-RVR002-RAP-FF-1.0
Status: Definitief
Datum: 10 oktober 2022

T 088 - 33 66 333
F 088 - 33 66 099
E info@kragten.nl

© 2019 Kragten
Niets uit dit rapport mag worden veeleevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van Kragten. Het is tevens verboden informatie en kennis verwerkt in dit rapport ter beschikking te stellen aan derden of op andere wijze toe te passen dan waaraan in de overeenkomst toestemming wordt verleend.

Opsteller:
NH

Verificatie:
RJA

Validatie:
SR

kragten

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING.....	7
1.1	Aanleiding.....	7
1.2	Doelstelling.....	7
2	PROJECTGEGEVENS.....	8
2.1	Beschrijving projectgebied.....	8
2.2	Voorgenomen plan.....	9
3	SOORTGERICHT ONDERZOEK.....	10
3.1	Resultaten onderzoek steenuil.....	10
3.1.1	Werkwijze.....	10
3.1.2	Resultaten.....	12
3.1.3	Effecten en vervolgstappen.....	13
3.2	Habitatgeschiktheid onderzoek kleine marterachtigen.....	14
3.2.1	Werkwijze.....	14
3.2.2	Resultaten.....	15
3.2.3	Effecten en vervolgstappen.....	16
4	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN.....	17
5	GERAADPLEEGDE LITERATUUR.....	19

BIJLAGEN

B1	NATUURBESCHERMING
B1.1	Wet natuurbescherming
B1.1.1	Bescherming planten- en diersoorten
B2	BESCHERMDE SOORTEN
B3	PROVINCIALE VRIJSTELLING

TABELLEN

Tabel 1. Uitgevoerde veldbezoeken t.b.v. onderzoek steenuil.....	10
Tabel 2. Samenvatting van de waargenomen steenuilen.....	12
Tabel 3. Soorten Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en Verdrag van Bonn.....	2-1
Tabel 4. Andere soorten.....	2-2

AFBEELDINGEN

Afbeelding 1. Planlocatie (rode kader en geel= begrenzing tussen de twee locaties.....	8
Afbeelding 2. Conceptversie stedenbouwkundigplan woonlocatie Christinastraat.....	9
Afbeelding 4. Waarnemingen van steenuil (oranje stip = nestlocatie en blauwe stip = roepend/baltsend/ zingend) gedurende het onderzoek binnen en in de omgeving van de planlocatie (rode kader). Gele cirkel = functioneel leefgebied van steenuil met een straal van 300 meter.....	12
Afbeelding 5. Waarnemingen van kleine marterachtigen in de omgeving van het onderzoeksgebied in de periode 2012 t/m 2022. Wezel (2020) = rode stip, bunzing (2020) = blauwe stip. (bron: NDFF).....	14
Afbeelding 6. Kaart habitatgeschiktheid binnen onderzoeksgebied = rode kader, groene pijl = migratieroute en blauw markerings= potentieel leefgebied.....	15
Afbeelding 7. Greppel met ruigte.....	16
Afbeelding 8. Perceelafscheiding met bomenrij en greppel.....	16
Afbeelding 9. Bomenrij en sloot tussen Chirtinastraat en Zandstraat.....	16
Afbeelding 10. Opslagplaats oostgrens van Zandstraat 27.....	16

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Ruimte voor Ruimte CV is voornemens een gebiedsontwikkeling uit te voeren ter plaatse van de Christinastraat en Zandstraat 37 te Middelrode. Als onderdeel van deze ingreep is onderzoek uitgevoerd naar het eventuele voorkomen van beschermde flora en fauna. Daarbij was al eerder in 2021 door Sweco soortgerichte onderzoeken uitgevoerd naar het voorkomen van das en steenuil binnen het onderzoeksgebied. Echter is de planlocatie in 2022 uitgebreid met een locatie aan de Zandstraat 37, dat aansluit op het perceel aan de Christinastraat. Hierop volgend is een verkennend flora en faunaonderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van beschermde soorten binnen beide locaties.

Op basis van dit verkennend onderzoek konden vleermuizen, huismussen, steenmarter, kleine marterachtigen, en steenuil niet op voorhand worden uitgesloten. Van de das zijn voldoende gegevens bekend van het voorkomen (Sweco, 2021).

De steenuil aan de Christinastraat was nog steeds aanwezig. Maar voor de steenuil kon niet worden uitgesloten of er nog meer territoria aanwezig zijn in de nieuw te ontwikkelen locatie aan de Zandstraat 37. Hierdoor is het steenuil onderzoek uitgebreid naar een groter gebied. In 2022 is alleen soortgericht onderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van kleine marterachtige en steenuil

1.2 Doelstelling

Door middel van het uitgevoerde soortgerichte onderzoek naar steenuil en kleine marterachtigen wordt in dit rapport voor het project grote Groote Braak in kaart gebracht of en waar binnen het gebied beschermde functies voor steenuil en kleine marterachtigen aanwezig zijn. Tevens wordt in dit onderzoek beoordeeld of er vervolgstappen in het kader van de Wet Natuurbescherming noodzakelijk zijn.

2 PROJECTGEGEVENS

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste gegevens ten aanzien van de voorgenomen ingrepen binnen het projectgebied te Middelrode weergegeven. Allereerst wordt ingegaan op de geografische ligging en het huidige gebruik van het deelgebied. Vervolgens worden de voorgenomen ingrepen en het toekomstig gebruik binnen het gebied kort beschreven.

2.1 Beschrijving projectgebied

Het onderzoeksgebied is gelegen aan de noordkant van de kern van Middelrode binnen de gemeente Sint Michelsgestel. Het onderzoeksgebied is weergegeven op afbeelding 1. Het onderzoeksgebied bestaat uit twee deelgebieden: de locatie aan de Christinastraat en een locatie aan de Zandstraat 37. De locatie de Christinastraat is gelegen tegen de noordelijke dorpsrand van Middelrode. Het bestaat hoofdzakelijk uit agrarische gronden (akkerland). Zuidelijk tegen zuidgrens is een grote woonboerderij en een grote tuin gelegen. Het perceel aan de Zandstraat 37 ligt aan de noordwestkant van het onderzoeksgebied en bestaat uit een voormalige veehouderij die momenteel wordt gebruikt voor paardenstalling en deels bedrijfsruimte. Het perceel bestaat uit een woonboerderij en daaromheen meerdere stallen en opslagloodsen. Aan de noordkant van de stallen zijn enkele weilanden die worden begrast door enkele paarden. Het zuidelijke deel van deze weilanden liggen binnen het onderzoeksgebied. De perceelsafdeling tussen de Christinastraat en de Zandstraat bestaat uit een houtsingel. De bebouwing is grotendeels afgeschermd middels bomenrijen.

Afbeelding 1. Planlocatie (rode kader en geel= begrenzing tussen de twee locaties).

2.2 Voorgenomen plan

Ontwikkelingsmaatschappij Ruimte voor Ruimte (RvR) heeft overeenstemming bereikt met de gemeente Sint-Michielsgestel over de ontwikkeling van een woonlocatie met een divers programma met maximaal 120 woningen/kavels in de kern Middelrode aan de Christinastraat (afbeelding 2). De locatie aan de Zandstraat 37 is een agrarisch bedrijf waarbij aanpassingen worden gedaan aan het agrarische bedrijf (afbeelding 3).

Afbeelding 2. Conceptversie stedenbouwkundigplan woonlocatie Christinastraat.

Planbeschrijving Noddevelt (Zandstraat 37)

In de toekomstige situatie wordt het perceel ter plaatse van Zandstraat 37 heringericht. Hierbij krijgt het westelijke deel van het perceel een woonbestemming. Het oostelijke deel van het perceel behoudt de agrarische bestemming, deze wordt echter gespecificeerd richting een paardenhouderij met als hoofdactiviteit een paardenfokkerij met mogelijkheden tot het verrichten van ambachtelijke nevenactiviteiten.

Wonen

Het voornemen bestaat om de agrarische bestemming ter plaatse van het westelijk deel van het perceel, naar een woonbestemming te veranderen, waarbij de huidige bedrijfswoning naar een reguliere burgerwoning wordt omgezet en waarbij aanwezige stallen gesloopt worden.

In de regels van voorliggend bestemmingsplan is hiervoor een voorwaardelijke verplichting opgenomen. Binnen de woonbestemming wordt een bijgebouw met een oppervlakte van maximaal 400 m² mogelijk gemaakt.

Daarnaast wordt de paardenrijbak en trainingsmolen verplaatst omdat deze niet passen binnen de beoogde woonbestemming.

Agrarisch - Paardenhouderij

Voor het oostelijk deel van het perceel van Noddevelt bestaat het voornemen om, ten behoeve van een duurzame doorontwikkeling van het bedrijf, het perceel opnieuw in te richten.

Met voorliggend initiatief wordt de bestemming Agrarisch naar Agrarisch - Paardenhouderij veranderd, waar als hoofdactiviteit een paardenfokkerij is, met mogelijkheden tot het verrichten van ambachtelijke nevenactiviteiten.

Deze hoofdactiviteit en ambachtelijke nevenactiviteit zijn complementair aan elkaar. Binnen de bestemming Agrarisch - Paardenhouderij blijven de twee agrarische bedrijfsgebouwen behouden en worden de overige agrarische opstallen gesloopt. In de zuidoostkant wordt met voorliggend plan een bedrijfswoning mogelijk gemaakt en wordt nieuwbouw ten behoeve van diervblijven tussen de beoogde reguliere burgerwoning en bedrijfswoning uitgesloten. Daarnaast wordt met dit plan bebouwing ter plaatse van de strook in het noorden van het perceel uitgesloten. Hier worden de paardenrijbak en trainingsmolen mogelijk gemaakt.

3 SOORTGERICHT ONDERZOEK

Binnen de omgeving van het onderzoeksgebied zijn soortgerichte onderzoeken uitgevoerd naar het voorkomen van steenuil en is een habitat geschiktheid onderzoek uitgevoerd voor kleine marterachtigen. In de onderstaande alinea's zijn voor beide onderzoeken, de werkwijze, de resultaten en het mogelijke effecten van de ontwikkeling beschreven.

3.1 Resultaten onderzoek steenuil

3.1.1 Werkwijze

Rondom het projectgebied Middelrode is onderzoek naar deze soort uitgevoerd. Volgens het "kennisdocument Steenuil" (Bijl2, 2017) zijn drie gerichte veldbezoeken uitgevoerd in de periode 1 februari 2022 - 30 april 2022. Omdat er al eerder door Sweco een onderzoek is uitgevoerd naar steenuil (in deelgebied Christinastraat) is het onderzoek vooral gericht op het omliggende gebied en het projectgebied aan de Zandstraat 37. Daarnaast is op 30 maart 2022 overdag een veldinspectie uitgevoerd. De data en omstandigheden van de onderzoeken zijn opgenomen in tabel 1.

Tabel 1. Uitgevoerde veldbezoeken t.b.v. onderzoek steenuil.

Veldbezoeken avond			
Datum	Tijd	Weer	Waarnemer
22 februari 2022	17:00 – 21:00 uur	Droog na regen, zwakke wind en ong. 8 graden Celsius	N. Hulsbosch en S. te Kortschot
16 maart 2022	18:00 – 22:00 uur	Half bewolkt, zwakke wind en ong. 10 graden Celsius	N. Hulsbosch
14 april 2022	18:00 - 22:00 uur	Licht bewolkt, zwakke wind en ong. 16 graden Celsius	S. te Kortschot en M. Fontijn
Extra veldbezoek overdag			
Datum	Tijd	Weer	Waarnemer
30 maart 2022	10:00 – 12:00 uur	Droog na regen, zwakke wind en ong. 8 graden Celsius	N. Hulsbosch

Het voorkomen van de steenuil is tijdens alle onderzoekronden onderzocht doormiddel van het afspelen van de baltsroep van de steenuil via een geluidsbox. Naast deze auditieve inventarisatie is ook gebruik gemaakt van een infrarood warmtebeeldkijker. Hiermee konden steenuilen ook visueel waargenomen worden. Deze visuele onderzoeksmethode is zeer geschikt om de exacte locatie en het (vlieg)gedrag van een steenuil waar te nemen op het moment dat deze heeft gereageerd op de contactroep en de globale locatie hierdoor bekend is. Een

groot voordeel van deze methode is dat er geen verstoring van de dieren plaatsvindt aangezien er niet met een zaklamp geschenen hoeft te worden, en de aanwezige steenuilen hierdoor beter kunnen worden geobserveerd.

3.1.2 Resultaten

Tijdens alle onderzoeken zijn steenuilen waargenomen binnen de directe omgeving van het onderzoeksgebied. In de onderstaande tabel zijn de resultaten opgenomen en welke corresponderen met afbeelding 4. Tijdens het onderzoek overdag zijn buiten de bekende nestlocatie aan de Christinastraat geen andere nestplaatsen aangetroffen.

Tabel 2. Samenvatting van de waargenomen steenuilen.

Nr.	Datum	Gedrag	Opmerkingen
1.	16 maart 2022	Baltsend/zingend	Roepende vogel in de buurt van nestkast in de achtertuin van Chirstinastraat 1A
2.	22 februari en 14 april 2022	Koppel steenuil roepend	Twee actief roepende vogels op dak van de schuur in de buurt van de nestkast.
3.	22 februari 2022	Roepend	Kort een roepende vogel op dak stal Zandstraat 37en richting oosten wegvliegend
4.	22 februari 2022	Roepend	Luid roepend rondom boerderij aan de Dreef
5.	16 maart 2022	Baltsend/zingend	Roepende vogel woningen aan de Zandstraat
6.	16 maart 2022	2 individuen baltsend/ zingend	2 exemplaren (paartje) roepend in de buurt van de Heiblomsedijk
7.	16 maart 2022	Baltsend/zingend	Roepende vogel in de buurt van Laar/Oud laar. De precieze locatie was niet precies te achterhalen.
8.	14 april 2022	Baltsend/zingend	Een exemplaar roepend op dak boerderij Oud Laar19

Afbeelding 3. Waarnemingen van steenuil (oranje stip = nestlocatie en blauwe stip = roepend/baltsend/zingend) gedurende het onderzoek binnen en in de omgeving van de planlocatie (rode kader). Gele cirkel = functioneel leefgebied van steenuil met een straal van 300 meter.

De steenuil die gebruik maakt van de nestkast in de boom op het perceel van Christinastraat 1 is gedurende alle veldbezoeken waargenomen. Tijdens enkele bezoeken is hier een paartje waargenomen. Daarnaast zijn rondom het onderzoeksgebied nog twee territoria van steenuil aanwezig. Van de aanwezige steenuilen in deze twee territoria zijn geen nest indicerende waarnemingen gedaan binnen de plangrenzen. Wel overlapt een van deze twee territoria deels met het onderzoeksgebied, zoals de omgeving van Dreef. Noordelijk (<400 meter) van het onderzoeksgebied is een cluster van waarnemingen rondom Oud Laar/Laar. Foeragerende steenuilen vanuit de noordelijke territoria zijn niet binnen plangrenzen waargenomen tijdens het onderzoek. Gezien de aanwezigheid van meerdere territoria binnen en in de omgeving van het onderzoeksgebied, kan worden aangenomen dat het onderzoeksgebied en directe omgeving hiervan deel uitmaken van een belangrijk leefgebied voor meerdere paren steenuilen.

Er kan geconcludeerd worden dat binnen het onderzoeksgebied één territorium van steenuil aanwezig is (bestaande uit een nestlocatie en functioneel foerageergebied). De overige twee aangetroffen territoria liggen op ruime afstand en zijn geen onderdeel als (functioneel) foerageergebied voor de steenuil. Het aangrenzende territorium van Dreef raakt een klein deel van het terrein van Noddevelt, maar op deze locatie ontbreekt geschikt foerageergebied en zijn tijdens het onderzoek geen foeragerende steenuilen waargenomen.

3.1.3 Effecten en vervolgstappen

Steenuilen zijn uitermate standvogels en blijven het gehele jaar binnen het territorium. Het functioneel territorium strekt zich uit tot circa 300 meter rond de nestlocatie gedurende het broedseizoen. Op basis van het onderzoek is binnen het plangebied een steenuilenpaartje met nest in een nestkast in een boom op het perceel van Christinastraat 1 aanwezig. Deze nestkast was net als in 2021 bewoond. Rondom dit territorium zijn nog twee andere territoria aangetroffen. Deze territoria grenzen aan dan wel overlappen met het onderzoeksgebied (noordelijk een oostelijk) (zie afbeelding 4). Buiten het onderzoeksgebied wordt geen functioneel foerageergebied aangetast. Effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel foerageergebied kunnen redelijkerwijs worden uitgesloten.

Zoals in het advies van Sweco is opgenomen dienen binnen het aanwezige territorium (straal van 300 meter) binnen het plangebied twee alternatieve nestkasten te worden aangeboden. Het verlies van functioneel foerageergebied dient te worden gecompenseerd om het territorium in stand te houden. Ook dient het bestaande en/of functioneel foerageergebied geschikt binnen het territorium (straal van < 300 meter) vanaf de nestplaats) behouden te blijven. Ook kan het foerageergebied binnen het territorium kwalitatief verbeterd worden. Afhankelijk van de situatie moet worden gekeken of er een vergelijkbare oppervlakte aan leefgebied gerealiseerd moet worden, of dat er met minder volstaan kan worden en kwalitatieve verbetering van het leefgebied afdoende is. In de directe omgeving is voldoende foerageergebied van matige kwaliteit aanwezig, waarvan de kwaliteit verbeterd kan worden.

3.2 Habitatgeschiktheid onderzoek kleine marterachtigen

Op basis van het verkennend flora- en faunaonderzoek (Kragten, 2022) kon de aanwezigheid van kleine marterachtigen niet op voorhand worden uitgesloten. Ook zijn meerdere waarnemingen bekend van wezel en bunzing in de directe omgeving (> 2km afstand) van het onderzoeksgebied (zie afbeelding 5). Waarnemingen van hermelijn zijn binnen de NDFF niet bekend in de directe omgeving.

Afbeelding 4. Waarnemingen van kleine marterachtigen in de omgeving van het onderzoeksgebied in de periode 2012 t/m 2022. Wezel (2020) = rode stip, bunzing (2020) = blauwe stip. (bron: NDFF)

3.2.1 Werkwijze

Allereerst is onderzocht of de marters gebruik kunnen maken van het deel van het onderzoeksgebied. Dit is beoordeeld aan de hand van een habitatgeschiktheidsonderzoek, waarmee het onderzoeksgebied is beoordeeld op geschiktheid van het leefgebied. Dat kunnen onder andere sloten, greppels en groenstructuren zijn in het landschap. Hiervoor is een literatuuronderzoek uitgevoerd conform de Handreiking kleine marterachtigen (2017). Hierin wordt gekeken naar de relatie van de planlocatie met het omliggende gebied. Op 30 maart 2022 is een eenmalig veldbezoek uitgevoerd, waarbij de geschiktheid van het plangebied voor kleine marters in kaart is gebracht. In het veld is gekeken naar de functies dekking, verbinding en rustplaatsen. Op basis van dit onderzoek is de habitatgeschiktheid binnen en in de directe omgeving van het onderzoeksgebied voor kleine marterachtigen in kaart gebracht. Hiermee is vervolgens op basis van het huidige ontwerp een inschatting gemaakt of er voldoende geschikt leefgebied behouden blijft voor deze soorten met de voorliggende ontwikkeling.

3.2.2 Resultaten

In de onderstaande kaart (afbeelding 6) is de habitatgeschiktheid voor kleine marter weergegeven binnen en in de omgeving van het plangebied (rode kader). Het plangebied bestaat voornamelijk uit akkers, met aan de noordkant een voormalige boerderij en woonhuis en tuin. De overige gronden zijn hoofzakelijk in beheer als weilanden. Wel zijn langs de perceelgrenzen (tussen Zandstraat en Christianastraat enkele greppels aanwezig. Deze zijn begroeid met ruigtebegroeiing. Buiten de planlocatie zijn eveneens meerdere greppels aanwezig. Buiten deze greppels zijn maar weinig structuren aanwezig die geschikt zijn voor kleine marterachtigen binnen het intensieve agrarische gebied. Aan de randen van het perceel van de Zandstraat 27 zijn houtsingels met eiken aanwezig, met daarnaast een depot van zand. In dit depot bevinden zich ook enkele konijnenholen. Een impressie van geschikt leefgebied zijn weergegeven in afbeelding 7-10. Op basis van de habitat beoordeling kan worden geconcludeerd dat het plangebied mogelijk een klein onderdeel is van een groter leefgebied van kleine marterachtigen. Zeker door het beperkt aandeel geschikt habitat. De greppels en perceelafschiding zijn belangrijke migratieroutes.

Afbeelding 5. Kaart habitatgeschiktheid binnen onderzoeksgebied = rode kader, groene pijl = migratieroute en blauw markering= potentieel leefgebied.

Afbeelding 6. Greppel met ruigte.

Afbeelding 7. Perceelafscheiding met bomenrij en greppel.

Afbeelding 8. Bomenrij en sloot tussen Chirtinastraat en Zandstraat.

Afbeelding 9. Opslagplaats oostgrens van Zandstraat 27.

3.2.3 Effecten en vervolgstappen

Op basis van de habitatbeoordeling wordt geconcludeerd dat het onderzoeksgebied maar een beperkt onderdeel vormt van een groter leefgebied voor kleine marterachtigen buiten de begrenzing van het onderzoeksgebied. Er zijn ook vele kleine structuren aanwezig die als migratieroute kunnen dienen voor kleine marterachtigen. Volgens de ontwerptekening blijven al deze structuren met greppels, ruigte en bosschages aan de rand van het onderzoeksgebied behouden. Gezien dat bij het huidige ontwerp de structuren behouden blijven en zelfs iets wat worden versterkt kan een negatief effect op kleine marterachtigen redelijkerwijs worden uitgesloten.

4 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Op basis van de resultaten uit dit soortgericht onderzoek naar steenuil en kleine marterachtigen, blijkt dat voorgenomen ontwikkeling mogelijk negatieve effecten kan veroorzaken op een aantal beschermde diersoorten. Voor de verschillende soort(groep)en wordt beschreven welke verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming worden overtreden en in hoeverre dit de realisatie van de voorliggende ingreep beïnvloedt. Eventueel te treffen vervolgstappen worden daarbij toegelicht.

Soortgroep	Effect	Vervolgstappen
Steenuil	De ontwikkeling hebben effect op de functionele leefomgeving (foerageergebied en vaste rust- en verblijfplaats) van de steenuil. Artikel 3.1 lid 4 en 5. van de Vogelrichtlijn.	Mitigatie en compensatieplan opstellen voor het verlies van het functioneel leefgebied van de nestplaats aan de Christinastraat. Ook dienen alternatieve nestplaatsen voor steenuil worden geplaatst. Voor compensatie dient alternatief leefgebied gerealiseerd en/of bestaand biotoop verbeterd te worden. Zie ook paragraaf 3.1.3.
Kleine marterachtigen	Door de ontwikkeling blijven potentiële migratieroutes en het (marginale) leefgebied binnen het plangebied behouden	Geen. Er blijft voldoende leefgebied en structuren behouden. Bij de nieuwe inrichting blijven voldoende potentieel leefgebied behouden. Zie ook paragraaf 3.2.3.

5 GERAADPLEEGDE LITERATUUR

BIJ12, 2017. Kennisdocument steenuil

Chinery, M., 2004. Nieuwe insecten gids. Tirion Natuur, Baarn

Diepenbeek, A. van, Twisk, P., 2013. Veldgids, Diersporen. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Dietz, C. en A. Kiefer, 2017. Veldgids, Vleermuizen van Europa. KNNV Uitgeverij, Zeist

Kragten, 2022. Verkennend flora en faunaonderzoek woonlocatie Christinastraat Middelrode

Schauer, T., C. Caspari, en S. Caspari, 2016. Nieuwe plantengids voor onderweg. Kosmos Uitgevers, Utrecht.

Stumpel, T. en H. Strijbosch 2017. Veldgids, Amfibieën en reptielen. KNNV Uitgeverij, Zeist

Svensson, L., 2016. ANWB-vogelgids van Europa. ANWB B.V., Den Haag

Sweco, 2021. Risicoanalyse ecologie Middelrode RvR t.a.v. de Das. Referentienummer SWNL0277551

Sweco, 2021. Veldonderzoek Middelrode. Resultaten nader soortenonderzoek naar steenuil in het kader van de Wet natuurbescherming. Referentienummer SWLN0278603M

Twisk, P., A. van Diepenbeek en J.P. Bekker, 2016. Veldgids Europese zoogdieren. Stichting Uitgeverij KNNV, Zeist.

Provincie Noord-Brabant, 2017. Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming. Rapport van de Zoogdiervereniging (nr. 2017.32.). In opdracht van provincie Noord-Brabant. 11 oktober 2017.

Nationale Databank Flora en Fauna

Gegevensexport op 12-07-2022

Websites

www.sintmichielsgestel.nl

www.floron.nl

www.minez.nederlandsesoorten.nl

www.overheid.nl

www.ravon.nl

www.rijksoverheid.nl

www.sovon.nl

www.synbiosys.alterra.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vleermuis.net

www.vlinderstichting.nl

www.vogelbescherming.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.brabant.nl

BIJLAGEN

B1 NATUURBESCHERMING

Kort wordt in deze bijlage ingegaan op de bescherming van planten- en diersoorten en natuurgebieden krachtens de Wet natuurbescherming en de provinciale verordening/beleidsregels. Daarnaast wordt aangegeven of sprake is van provinciale gebiedsbescherming binnen of nabij het projectgebied.

B1.1 Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming is van kracht sinds 1 januari 2017 en regelt zowel de bescherming van planten- en diersoorten, als de bescherming van natuurgebieden en houtopstanden. Daarmee vervangt de Wet natuurbescherming de inmiddels vervallen Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet.

Op grond van de Wet natuurbescherming zijn aan Gedeputeerde Staten van de provincies diverse bevoegdheden toegekend. De provincies zijn met ingang van de Wet natuurbescherming (in de meeste gevallen) bevoegd gezag voor ontheffingen, vergunningen en meldingen op grond van de wet. De provincies hebben hun bevoegdheden uitgewerkt in verordeningen of beleidsregels, die per provincie verschillen. In de provinciale regelingen komen de volgende thema's aan de orde: faunabeheer, jacht, schadebestrijding, vrijstelling soorten, gebiedsbescherming, houtopstanden en natuurbeleid. Voor zover relevant, is in de onderstaande paragrafen aandacht besteed aan de provinciale uitwerking van de Wet natuurbescherming.

B1.1.1 Bescherming planten- en diersoorten

Bescherming op grond van de Wet natuurbescherming

Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming regelt de bescherming van planten- en diersoorten. De wet maakt onderscheid tussen drie beschermingsregimes: Vogelrichtlijnsoorten, Habitatrichtlijnsoorten en andere soorten.

Vogelrichtlijnsoorten

Voor Vogelrichtlijnsoorten zijn de relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, opgenomen in artikel 3.1. Op grond van dit artikel is het verboden:

- Opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels te doden of te vangen.
- Opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Opzettelijk vogels te verstoren. Dit verbod is alleen van toepassing wanneer hierdoor een wezenlijke invloed op de staat van instandhouding optreedt.

Een ontheffing van de verbodsbepalingen voor Vogelrichtlijnsoorten kan worden verleend door Gedeputeerde Staten. Provinciale Staten hebben in de wet de bevoegdheid gekregen voor het verlenen van vrijstellingen, opgenomen in provinciale verordeningen. Ontheffingen of vrijstellingen worden alleen verleend, wanneer is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn en wanneer sprake is van (onder anderen) een belang:

- In het kader van volksgezondheid of openbare veiligheid.
- In het kader van de veiligheid van het luchtverkeer.
- In het kader van bescherming van flora en fauna.

Daarbij wordt tevens getoetst of de staat van instandhouding van de soort niet verslechtert.

Nest- en rustplaatsen van vogels – jaarrond beschermde nesten

Voor een aantal vogelsoorten geldt dat het nest ook buiten het broedseizoen beschermd is (Dienst Regelingen, 2009). Daarbij zijn vijf categorieën vaste nesten te onderscheiden:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, daarbuiten in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (bijvoorbeeld steenuil).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijvoorbeeld roek, gierzwaluw, huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die (vrijwel) elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijvoorbeeld ooievaar, kerkuil, slechtvalk).
4. Nesten van vogels die jaar in, jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (bijvoorbeeld boomvalk, buizerd, ransuil).
5. Nesten van vogels die vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar tevoren hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (bijvoorbeeld oeverzwaluw, ekster en groene specht). Een omgevingscheck door een deskundige dient uit te wijzen of in de omgeving voldoende gelegenheid is om zelfstandig een nieuw nest te bouwen of te zoeken.

Welke soorten tot een van de vijf bovengenoemde categorieën behoren, is vastgelegd in een lijst met circa tachtig soorten.

Habitatrichtlijnsoorten

De relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, voor Habitatrichtlijnsoorten zijn opgenomen in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Dit artikel stelt een verbod op het:

- Opzettelijk doden of vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV onderdeel a van de Habitatrichtlijn, bijlage II van het Verdrag van Bern of bijlage I van het verdrag van Bonn (zie bijlage 2).
- Opzettelijk verstoren van dieren van genoemde soorten.
- Opstellen vernielen of rapen van eieren van dieren van genoemde soorten.
- Opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren van genoemde soorten.
- Opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV onderdeel b van de Habitatrichtlijn, bijlage I van het Verdrag van Bern.

Ook voor de verbodsbepalingen voor Habitatrichtlijnsoorten kunnen Gedeputeerde Staten een ontheffing verlenen en kunnen Provinciale Staten bij verordening vrijstellingen verlenen. Ontheffingen of vrijstellingen worden alleen verleend, wanneer is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn en wanneer sprake is van (o.a.) een belang:

- In het kader van bescherming van flora en fauna of de instandhouding van natuurlijke habitats.
- In het kader van volksgezondheid, openbare veiligheid of andere redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Daarbij wordt tevens getoetst of er afbreuk gedaan wordt aan het streven om de populaties binnen het natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Andere soorten

Tot slot is een aantal planten- en diersoorten in de Wet natuurbescherming aangewezen als nationaal beschermde soorten. Deze soorten zijn alleen beschermd op grond van de Nederlandse wet en zijn niet genoemd in Europese richtlijnen of verdragen. Om welke soorten het gaat, is aangegeven in bijlage 2. De

relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, voor de nationaal beschermde soorten zijn opgenomen in artikel 3.10 van de wet. Het is verboden:

- Opzettelijk in het wild levende dieren van de nationaal beschermde soorten te doden of te vangen.
- Opzettelijk vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren van nationaal beschermde soorten te beschadigen of vernielen.
- Opzettelijk planten van de nationaal beschermde soorten te plukken, verzamelen, af te snijden, ontwortelen of te vernielen.

Wederom is Gedeputeerde Staten bevoegd ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen en kunnen Provinciale Staten bij verordening vrijstellingen verlenen. Hiervoor gelden dezelfde regels als voor Habitatrichtlijnsoorten, waarbij de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling aanvullend ook verband kan houden met (onder andere):

- Ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van een gebied en het daaropvolgend gebruik van het gebied.
- Bestendig beheer of onderhoud in landbouw en bosbouw.
- Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen of in het kader van natuurbeheer.
- Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een gebied.
- Algemeen belang.

Daarbij wordt tevens getoetst of er afbreuk gedaan wordt aan het streven om de populaties binnen het natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Gedragscodes

De verboden die in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 zijn neergelegd, zijn niet van toepassing wanneer wordt gehandeld volgens een door de Minister van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode. Gedragscodes kunnen worden opgesteld voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkeling of inrichting. Toepassing van een goedgekeurde gedragscode waarborgt dat zorgvuldig wordt gehandeld.

Provinciale verordeningen

Op grond van de Wet natuurbescherming hebben Provinciale Staten de bevoegdheid om in provinciale verordeningen algemene vrijstellingen te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in de wet. Van deze bevoegdheid hebben de verschillende provincies gebruik gemaakt. Dat betekent, dat de bescherming die soorten genieten, kan verschillen tussen provincies. De consequenties van de verordening van de provincie Noord Brabant voor de bescherming van planten- en diersoorten zijn hieronder kort beschreven.

De provincie Noord Brabant heeft de verordening uitvoering Wet natuurbescherming Noord Brabant vastgesteld. In hoofdstuk 8 van deze verordening zijn vrijstellingen opgenomen voor beschermde soorten. Voor verschillende nationaal beschermde diersoorten (zie bijlage 3) verleent Provinciale Staten vrijstelling van het verbod op het vangen van dieren en het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen van dieren ten behoeve van ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud.

B2 BESCHERMDE SOORTEN

Naast de bescherming van Vogelrichtlijnsoorten, bevat de Wet natuurbescherming verbodsbepalingen voor de soorten opgenomen in Bijlage IV onderdeel a en b van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage I van het verdrag van Bonn. De betreffende soorten zijn in de onderstaande tabel opgenomen. De nationaal beschermde soorten zijn opgenomen in de tweede tabel in deze bijlage.

Tabel 3. Soorten Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en Verdrag van Bonn.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Zoogdieren		Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>
Baardvleermuis	<i>Myotis mystacinus</i>	Spitsdolfijn van Gray	<i>Mesoplodon grayi</i>
Bechsteins vleermuis	<i>Myotis bechsteini</i>	Tuimelaar	<i>Tursiops truncatus</i>
Bever	<i>Castor fiber</i>	Tweekleurige vleermuis	<i>Vespertilio murinus</i>
Bosvleermuis	<i>Nyctalus leisleri</i>	Vale vleermuis	<i>Myotis myotis</i>
Brandts vleermuis	<i>Myotis brandti</i>	Watervleermuis	<i>Myotis daubentoni</i>
Bruinvis	<i>Phocoena phocoena</i>	Walrus	<i>Odobenus rosmarus</i>
Bultrug	<i>Megaptera novaeangliae</i>	Witflankdolfijn	<i>Lagenorhynchus acutus</i>
Butskop	<i>Hyperoodon ampullatus</i>	Witsnuitdolfijn	<i>Lagenorhynchus albirostris</i>
Dwergpotvis	<i>Kogia breviceps</i>	Witte dolfijn	<i>Delphinapterus leucas</i>
Dwergvinvis	<i>Balaenoptera acutorostrata</i>	Wolf	<i>Canis lupus</i>
Franjestaart	<i>Myotis nattereri</i>	Amfibieën	
Gestreepte dolfijn	<i>Stenella coeruleoalba</i>	Boomkikker	<i>Hyla arborea</i>
Gewone dolfijn	<i>Delphinus delphis</i>	Geelbuikvuurpad	<i>Bombina variegata</i>
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Heikikker	<i>Rana arvalis</i>
Gewone grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus</i>	Kamsalamander	<i>Triturus cristatus</i>
Grijze grootoorvleermuis	<i>Plecotus austriacus</i>	Knoflookpad	<i>Pelobates fuscus</i>
Grote hoefijzereus	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Poelkikker	<i>Rana lessonae</i>
Grote rosse vleermuis	<i>Nyctalus lasiopterus</i>	Rugstreepad	<i>Bufo calamita</i>
Gewone spitsdolfijn	<i>Mesoplodon bidens</i>	Vroedmeesterpad	<i>Alytes obstetricans</i>
Gewone vinvis	<i>Balaenoptera physalus</i>	Reptielen	
Griend	<i>Globicephala melas</i>	Dikkopschildpad	<i>Caretta caretta</i>
Grijze dolfijn	<i>Grampus griseus</i>	Gladde slang	<i>Coronella austriaca</i>
Hamster	<i>Cricetus crisetus</i>	Kemp's zeeschildpad	<i>Lepidochelys kempii</i>
Hazelmuis	<i>Muscardinus avellanarius</i>	Lederschildpad	<i>Dermochelys coriacea</i>
Ingekorven vleermuis	<i>Myotis emarginatus</i>	Muurhagedis	<i>Podarcis muralis</i>
Kleine hoefijzereus	<i>Rhinolophus hipposideros</i>	Soepschildpad	<i>Chelonia mydas</i>
Kleine zwaardwalvis	<i>Pseudorca crassidens</i>	Zandhagedis	<i>Lacerta agilis</i>
Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	Vissen	
Lynx	<i>Lynx lynx</i>	Houting	<i>Coregonus oxyrinchus</i>
Meervleermuis	<i>Myotis dasycneme</i>	Steur	<i>Acipenser sturio</i>
Mopsvleermuis	<i>Barbastella barbastellus</i>	Dagvlinders	
Narwal	<i>Monodon monoceros</i>	Apollovlinder	<i>Parnassius apollo</i>
Noordse vleermuis	<i>Eptesicus nilssonii</i>	Boszandoog	<i>Lopinga achine</i>
Noordse woelmuis	<i>Microtus oeconomus</i>	Donker pimpernelblauwtje	<i>Phengaris nausithous</i>
Noordse vinvis	<i>Balaenoptera borealis</i>	Grote vuurvlinder	<i>Lycaena dispar</i>
Orca	<i>Orcinus orca</i>	Moerasparelmoervlinder	<i>Euphydryas aurinia</i>

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Otter	<i>Lutra lutra</i>
Potvis	<i>Physeter catodon</i>
Rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>
Libellen	
Bronslibel	<i>Oxygastra curtisii</i>
Gaffellibel	<i>Ophiogomphus cecilia</i>
Gevlekte witsnuitlibel	<i>Leucorhinia pectoralis</i>
Groene glazenmaker	<i>Aeshna viridis</i>
Mercurwaterjuffer	<i>Coenagrion mercuriale</i>
Noordse winterjuffer	<i>Sympetma annulata</i>
Oostelijke witsnuitlibel	<i>Leucorhinia albifrons</i>
Sierlijke witsnuitlibel	<i>Leucorhinia caudalis</i>
Rivierrombout	<i>Gomphus flavipes</i>
Kevers	
Brede geelrandwaterroofkever	<i>Dytiscus latissimus</i>
Gestreepte waterroofkever	<i>Graphoderus bilineatus</i>
Juchtleerkever	<i>Osmoderma eremita</i>
Vermiljoenkever	<i>Cucujus cinnaberinus</i>

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Pimpemelblauwtje	<i>Phengaris teleius</i>
Tijmblauwtje	<i>Maculinea arion</i>
Zilverstreephooibeestje	<i>Coenonympha hero</i>
Planten	
Drijvende waterweegbree	<i>Luronium natans</i>
Geel schorpioenmos	<i>Hamatocaulis vernicosus</i>
Groenknolorchis	<i>Liparis loeselli</i>
Kleine vlotvaren	<i>Salvinia natans</i>
Kruipend moerasscherm	<i>Apium repens</i>
Liggende raket	<i>Sisymbrium supinum</i>
Tonghaarmuts	<i>Orthotrichum rogeri</i>
Zomerschroeforchis	<i>Spiranthes aestivalis</i>
Overige soorten	
Bataafse stroommossel	<i>Unio crassus</i>
Oeveraas	<i>Palingenia longicauda</i>
Platte schijfhoren	<i>Anisus vorticulus</i>
Teunisbloempijlstaart	<i>Proserpinus proserpina</i>

Tabel 4. Andere soorten.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Zoogdieren	
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Boommarter	<i>Martes martes</i>
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>
Damhert	<i>Dama dama</i>
Das	<i>Meles meles</i>
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Edelhert	<i>Cervus elaphus</i>
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>
Eikelmuis	<i>Eliomys quercinus</i>
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
Gewone zeehond	<i>Phoca vitulina</i>
Grote bosmuis	<i>Apodemus flavicollis</i>
Grijze zeehond	<i>Halichoerus grypus</i>
Haas	<i>Lepus europaeus</i>
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Molmuis	<i>Arvicola scherman</i>
Ondergrondse woelmuis	<i>Microtus subterraneus</i>
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Rosse woelmuis	<i>Myodes glareolus</i>

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Woelrat	<i>Arvicola amphibius</i>
Amfibieën	
Alpenwatersalamander	<i>Triturus alpestris</i>
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>
Meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>
Middelste groene kikker	<i>Rana klepton esculentus</i>
Vinpoetsalamander	<i>Lissotriton helveticus</i>
Vuursalamander	<i>Salamandra salamandra</i>
Reptielen	
Adder	<i>Vipera berus</i>
Hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>
Levendbarende hagedis	<i>Zootoca vivipara</i>
Ringslang	<i>Natrix natrix</i>
Vissen	
Beekdonderpad	<i>Cottus rhenanus</i>
Beekprik	<i>Lampetra planeri</i>
Elrits	<i>Phoxinus phoxinus</i>
Gestippelde alver	<i>Alburnoides bipunctatus</i>
Grote modderkruiper	<i>Misgurnus fossilis</i>
Kwabaal	<i>Lota lota</i>
Dagvlinders	
Aardbeivlinder	<i>Pyrgus malvae</i>
Bosparelmoervlinder	<i>Melitaea athalia</i>

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Steenmarter	<i>Martes foina</i>
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
Veldspitsmuis	<i>Crocidura leucodon</i>
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>
Waterspitsmuis	<i>Neomys fodiens</i>
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>
Wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>
Grote weerschijnvlinder	<i>Apatura iris</i>
Iepenpage	<i>Satyrium w-album</i>
Kleine heivlinder	<i>Hipparchia statilinus</i>
Kleine ijsvogelvlinder	<i>Limnitis camilla</i>
Kommavlinder	<i>Hesperia comma</i>
Pimpernelblauwtje	<i>Phengaris teleius</i>
Sleedoorpage	<i>Thecla betulea</i>
Spiegeldikkopje	<i>Heteropterus morpheus</i>
Veenbesblauwtje	<i>Plebejus optilete</i>
Veenbesparelmoervlinder	<i>Boloria aquilonaris</i>
Zilveren maan	<i>Boloria selene</i>
Libellen	
Beekrombout	<i>Gomphus vulgatissimus</i>
Bosbeekjuffer	<i>Calopteryx virgo</i>
Donkere waterjuffer	<i>Coenagrion armatum</i>
Gevlekte glanslibel	<i>Somatochlora flavomaculata</i>
Gewone bronlibel	<i>Cordulegaster boltonii</i>
Hoogveenglanslibel	<i>Somatochlora arctica</i>
Kempische heidelibel	<i>Sympetrum depressiusculum</i>
Speerwaterjuffer	<i>Coenagrion hastulatum</i>
Kevers	
Vliegend hert	<i>Lucanus cervus</i>
Planten	
Akkerboterbloem	<i>Ranunculus arvensis</i>
Akkerdoornzaad	<i>Torilis arvensis</i>
Akkerogentroost	<i>Odentites vernus</i>
Beklierde ogentroost	<i>Euphrasia officinalis</i>
Berggamader	<i>Teucrium montanum</i>
Bergnactorchis	<i>Platanthera montana</i>
Blaasvaren	<i>Cystopteris fragilis</i>
Blauw guichelheil	<i>Anagallis arvensis</i>
Bokkenorchis	<i>Himantoglossum hircinum</i>
Bosboterbloem	<i>Ranunculus polyanthemos</i>
Bosdravik	<i>Bromopsis ramosa</i>
Brave hendrik	<i>Chenopodium bonus-henricus</i>
Brede wolfsmelk	<i>Euphorbia platyphyllos</i>
Breed wollegras	<i>Eriophorum latifolium</i>
Bruinrode wespenorchis	<i>Epipactis atrorubens</i>

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Bruin dikkopje	<i>Erynnis tages</i>
Bruine eikenpage	<i>Satyrium ilicis</i>
Donker pimpernelblauwtje	<i>Phengaris nausithous</i>
Duinparelmoervlinder	<i>Argynnis niobe</i>
Gentiaanblauwtje	<i>Phengaris alcon</i>
Grote parelmoervlinder	<i>Argynnis aglaja</i>
Grote vos	<i>Nymphalis polychloris</i>
Grote vuurvlinder	<i>Lycaena dispar</i>
Groensteel	<i>Asplenium viride</i>
Groot spiegelklokje	<i>Legousia speculum-veneris</i>
Grote bosaardbei	<i>Fragaria moschata</i>
Grote leeuwenklauw	<i>Aphanes arvensis</i>
Honingorchis	<i>Herminium monorchis</i>
Kalkboterbloem	<i>Ranunculus polyanthemos</i>
Kalketrip	<i>Centaurea calcitrapa</i>
Karhuizer anjer	<i>Dianthus carthusianorum</i>
Karwijselie	<i>Selinum carvifolia</i>
Kleine ereprijs	<i>Veronica verna</i>
Kleine schorseneer	<i>Scorzonera humilis</i>
Kleine wolfsmelk	<i>Euphorbia exigua</i>
Kluwenklokje	<i>Campanula glomerata</i>
Knollathyrus	<i>Lathyrus linifolius</i>
Knolspirea	<i>Filipendula vulgaris</i>
Korensla	<i>Amoseris minima</i>
Kranskarwij	<i>Carum verticillatum</i>
Kruipijm	<i>Thymus serpyllum</i>
Lange zonnedauw	<i>Drosera anglica</i>
Liggende ereprijs	<i>Veronica prostrata</i>
Moerasgamander	<i>Teucrium scordium</i>
Muurbloem	<i>Erysimum cheiri</i>
Naakte lathyrus	<i>Lathyrus aphaca</i>
Naaldenkervel	<i>Scanix pecten-veneris</i>
Pijlscheefkelk	<i>Arabis hirsuta</i>
Roggelelie	<i>Lilium bulbiferum</i>
Rood peperboompje	<i>Daphne mezereum</i>
Rozenkransje	<i>Antennaria dioica</i>
Ruw pazelzaad	<i>Lithospermum arvense</i>
Scherpkruid	<i>Asperugo procumbens</i>
Schubvaren	<i>Asplenium ceterach</i>
Schubzegge	<i>Carex lepidocarpa</i>
Smalle raai	<i>Galeopsis angustifolia</i>
Spits havikskruid	<i>Hieracium lactucella</i>
Steenbraam	<i>Rubus saxatilis</i>
Stijve wolfsmelk	<i>Euphorbia stricta</i>
Stofzaad	<i>Monotropa hypopitys</i>
Tengere distel	<i>Carduus tenuiflorus</i>

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Dennenorchis	<i>Goodyera repens</i>
Dreps	<i>Bromus secalinus</i>
Echte gamander	<i>Teucrium chamaedrys</i>
Franjegentiaan	<i>Gentianopsis ciliata</i>
Geelgroene wespenorchis	<i>Epipactis muelleri</i>
Geplooide vrouwenmantel	<i>Alchemilla subcrenata</i>
Getande veldsla	<i>Valerianella dentata</i>
Gevlekt zonneroosje	<i>Tuberaria guttata</i>
Glad biggenkruid	<i>Hypochaeris glabra</i>
Gladde zegge	<i>Carex laevigata</i>
Groene nachtorchis	<i>Dactylorhiza viridis</i>
Zweedse kornoelje	<i>Cornus suecica</i>

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Tengere veldmuur	<i>Minuartia hybrida</i>
Trosgamander	<i>Teucrium botrys</i>
Veenbloembies	<i>Scheuchzeria palustris</i>
Vliegenorchis	<i>Ophrys insectifera</i>
Vroege ereprijs	<i>Veronica praecox</i>
Wilde averuit	<i>Artemisia campestris</i>
Wilde ridderspoor	<i>Consolida regalis</i>
Wilde weit	<i>Melampyrum arvense</i>
Wolfskers	<i>Atropa belladonna</i>
Zandwolfsmelk	<i>Euphorbia seguieriana</i>
Zinkviooltje	<i>Viola lutea calaminaria</i>
Overige soorten	
Europese rivierkreeft	<i>Astacus astacus</i>

B3 PROVINCIALE VRIJSTELLING

Provinciale Staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Ten behoeve van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud heeft de provincie Noord Brabant een vrijstelling verleend voor de soorten zoals opgenomen in de onderstaande tabel.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Periode vrijstelling
Zoogdieren		
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>	Onbeperkt
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	Onbeperkt
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	Onbeperkt
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>	Onbeperkt
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	Onbeperkt
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	Onbeperkt
Haas	<i>Lepus europaeus</i>	Onbeperkt
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>	Onbeperkt
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	Onbeperkt
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>	Onbeperkt
Rosse woelmuis	<i>Myodes glareolus</i>	Onbeperkt
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>	Onbeperkt
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>	Onbeperkt
Woelrat	<i>Arvicola amphibius</i>	Onbeperkt
Amfibieën		
Bastaardkikker	<i>Rana klepton esculentus</i>	Onbeperkt
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	Onbeperkt
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	Onbeperkt
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Onbeperkt
Meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>	Onbeperkt